

La terra de la revolució eterna

Les manifestacions populars que al llarg del darrer any i mig han canviat el govern de tres repúbliques de l'antiga URSS han provocat una nova revolució. Els moviments d'oposició d'altres repúbliques tenen també els ulls posats en Europa i, amb la complicitat dels EUA, amenacen d'allunyar-se de l'àrea d'influència de Rússia.

La magnitud del Govern de la república del Kirguizistan, provocada per milers de manifestants enfurismats, acaba de donar la raó, almenys de manera momentània, als qui sostenen que hi ha en marxa un procés de desintegració de la Comunitat d'Estats Independents (CEI), l'organització nascuda el 1991 per intentar mantenir unida l'àrea d'influència de Moscou després de l'ensorrament de la Unió Soviètica. La majoria de repúbliques que conformen la CEI, de fet, no han aconseguit superar el problema causat per les grans diferències econòmiques i culturals que hi ha entre elles, ni tampoc desenvolupar sistemes veritablement democràtics. Així, al Kirguizistan, tal i com havia passat a Geòrgia i a Ucraïna mesos abans, la revolta es va iniciar quan l'oposició va denunciar irregularitats en la celebració d'unes eleccions.

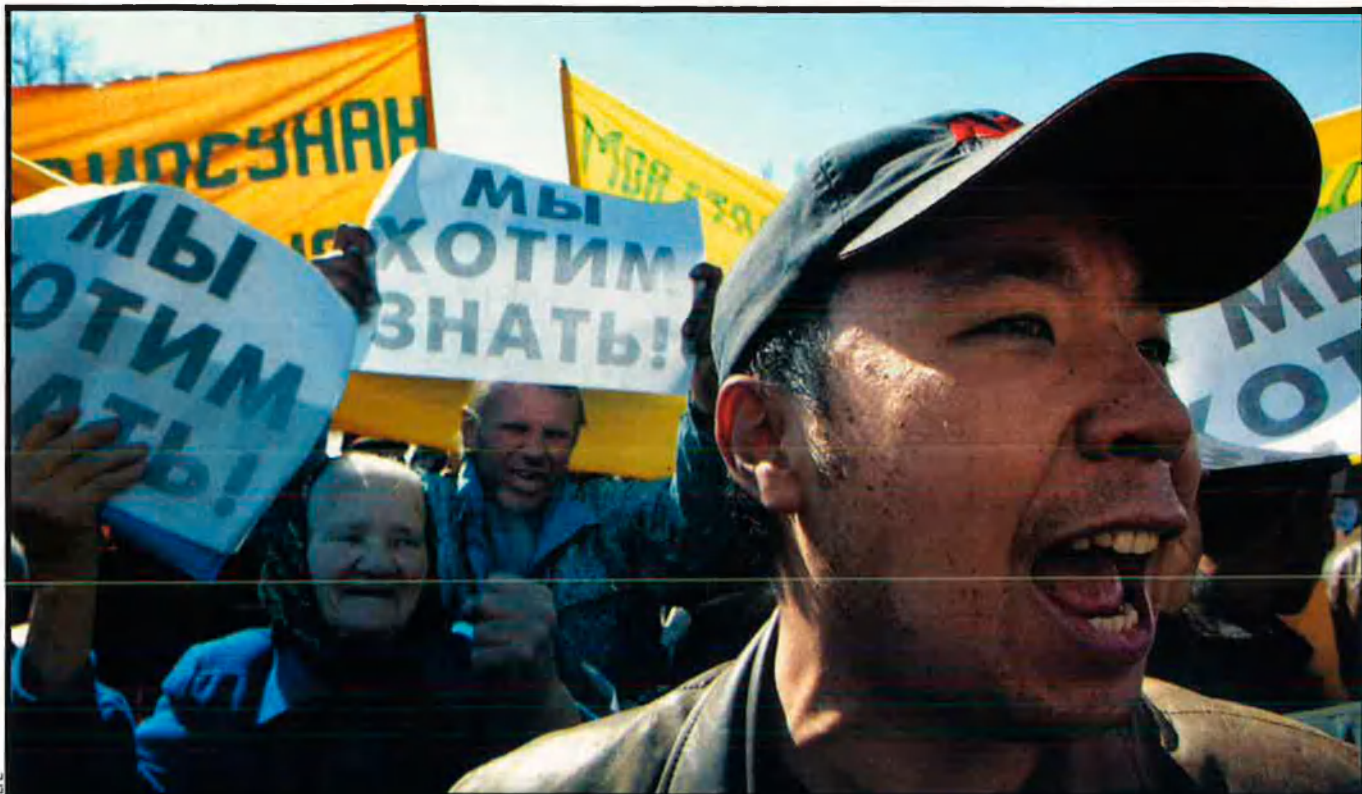
Hi ha, però, diferents punts de vista sobre quina és la causa que ha desencadenat la revolta en aquestes tres repúbliques de la antiga Unió Soviètica. Una de les versions assenyalava una intervenció dels Estats Units, a través de l'ajut econòmic als moviments opositors, amb l'objectiu de guanyar pes estratègic a la zona, tot desplaçant i aïllant Rússia dels seus aliats tradicionals. En aquest sentit, alguns analistes, com Régis Genté i Laurent Rouy, des de les pàgines de *Le Monde Diplomatique*, neguen el caràcter espontani de les revoltes i les atribueixen a l'actuació de determinades organitzacions no governamentals com, per exemple, la fundació Open Society,

propietat del milionari nord-americà George Soros, o Freedom House, una ONG dirigida per James Woolsey, un antic cap de la CIA.

En relació amb aquest punt de vista, Vladímir Simonov, comentarista de l'agència russa de notícies Novosti, assegura que a Moscou molts polítics estan convençuts que hi ha una força externa, capitalitzada pels Estats Units i la UE, que impulsa les forces de l'oposició a revoltar-se i a establir lligams amb els països d'Occident. Ara bé, escriu Simonov, "si en el cas de Geòrgia i Ucraïna aquesta versió tenia una base sòlida, en el cas del Kirguizistan no és tan evident". És més, tenint en compte que a tot el país hi ha més de quinze mil oficines de diverses ONG, "seria ingenu pensar que aquesta estructura tan diversificada sigui dirigida des de Washington", afegeix aquest expert.

En l'altre costat, hi ha qui sosté que les revoltes són fruit de circumstàncies internes. Així, segons Andrei Riabov, analista del diari rus *Gazeta*, les expectatives romàntiques de finals dels vuitanta i començament dels noranta, que preveïen una societat més justa i pròspera, no s'han complert i en gairebé tots els països postsoviètics han aparegut règims oligàrquics; uns règims que, segons Riabov, "han desenvolupat una economia de prosperitat només per una elit selecta i han tallat les esperances d'una vida millor a la resta de la població".

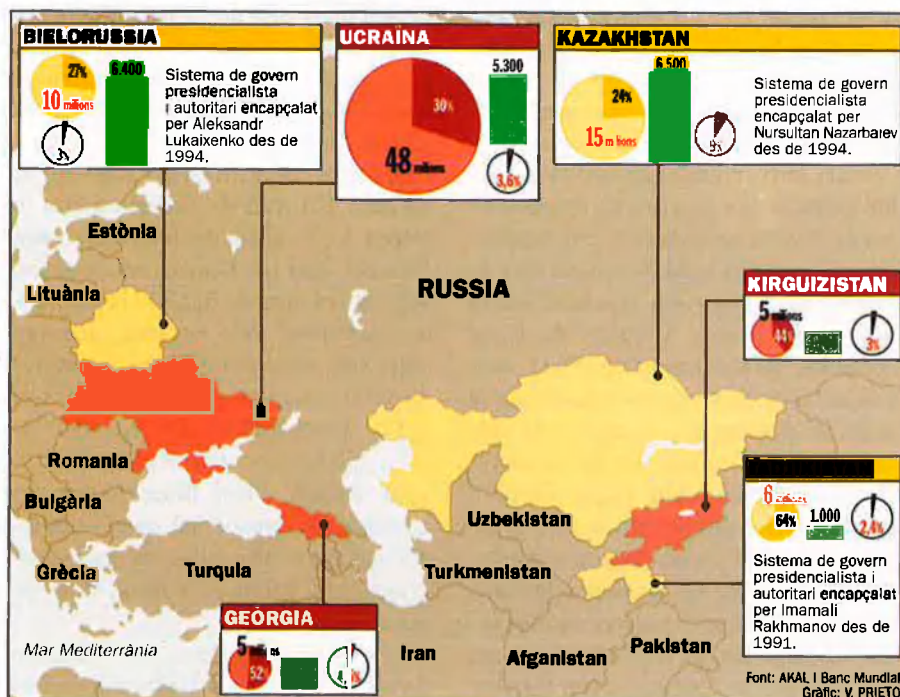
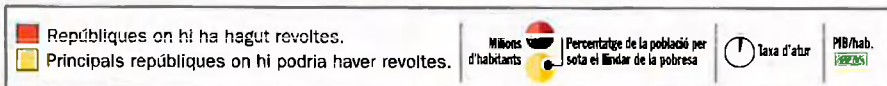
En una línia semblant, Pere Vilanova, catedràtic de Ciència Política de la Uni-

EFE

Un grup de ciutadans, opositors al règim d'Askar Akàiev, criden per mostrar la seva desaprovaçió al resultat de les eleccions legislatives durant una manifestació de protesta celebrada a Biskek, la capital de la república exsoviètica del Kirguizistan el passat mes de març.

La caixa dels trons postsoviètica

CRONOLOGIA

Octubre de 1989. Caiguda del mur de Berlín.

Març de 1990. Lituània, primera república soviètica que es proclama independent.

Juny de 1991. Borís Ieltsin és elegit president de la Federació Russa.

Agost de 1991. Estònia i Letònia es declaren independents.

Desembre de 1991. Creació de la Comunitat d'Estats Independents. Fi de l'URSS.

Desembre de 1994.

Independentistes txetxens

s'enfronten amb l'exèrcit rus.

Setembre de 1996. Els talibans enderroquen el govern prorús de l'Afganistan.

Març de 2000. Vladímir Putin és escollit president de Rússia.

Novembre de 2003. Una revolta popular fa caure del poder Eduard Xevarnadze a Geòrgia.

Maig de 2004. Lituània, Letònia i Estònia ingressen a la Unió Europea.

Novembre de 2004. La "revolució taronja" a Ucraïna obliga a repetir les eleccions. Guanya Víktor Iúschenko.

Març de 2005. Una revolta popular al Kirguizistan enderroca el Govern d'Askar Akàiev.

versitat de Barcelona i especialista en política internacional, explica que "aquestes revoltes són un indicatiu que les institucions democràtiques en aquells països no funcionen bé; és a dir, que el nivell de democràcia és insuficient i ha creat descontentament en una població que no se sent representada pel seu Parlament". D'altra banda, Vilanova opina que els Estats Units no tenen res a veure amb l'esclat d'aquestes revoltes populars. "El que passa a les repúbliques de l'antiga URSS són crisis internes que es poden explicar sense arribar a la tesi conspirativa." Això no vol dir, però, segons aquest especialista, que els Estats Units no tinguin interès en la zona, sobretot per raons estratègiques. Ara bé, "la seva capacitat per influir-hi és molt menor de la que ells voldrien", afegeix. Pel que fa a un possible interès pels recursos energètics Vilanova apunta que "això no sempre ha estat una prioritat per als Estats Units, com ho demostra la intervenció a Kosovo".

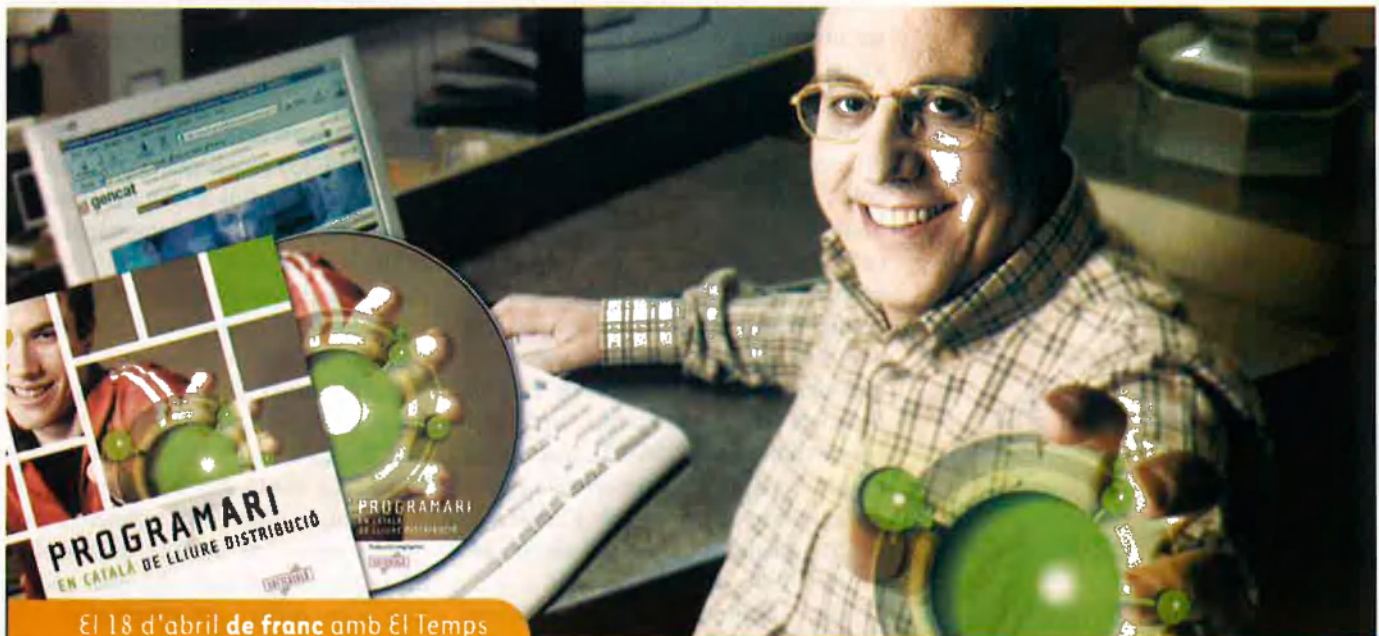
Al darrere de les revoltes hi ha les esperances i les il·lusions que no s'han acomplert

Mentrestant, però, el debat sobre la situació a les repúbliques exsoviètiques se centra en la possibilitat que es produeixi un efecte en cadena que s'estengui a tota la CEI. En aquest sentit, coincidint amb la caiguda del govern del Kirguizistan, el setmanari anglès *The Economist* opinava en un editorial que les repúbliques que podrien patir les properes revoltes són el Kazakhstan, on hi ha un president involucrat en casos de corrupció, i també al Tadjikistan, on l'oposició al Govern és força activa. De totes maneres, ara per ara, gairebé totes les mira-

des convergeixen cap a Bielorússia on, de fet, a finals de març ja hi va haver manifestacions de protesta contra el Govern.

Sigui com sigui, davant el dubte de quin serà el futur de la CEI potser el més important és saber com reaccionarà el Govern de Moscou, el principal interessat a conservar la seva àrea d'influència. "Rússia –explica Pere Vilanova– mirarà de posar-se d'acord amb els Estats Units, a l'estil de la guerra freda, per tal d'establir un *modus vivendi*". Pel que fa al paper d'Europa, cal tenir en compte que les repúbliques exsoviètiques veuen amb molt bon ull els incentius que la UE els ofereix i totes volen ser "el més europees possible", diu Vilanova. Un desig i uns incentius que, com va passar en les eleccions celebrades a Ucraïna, poden ser l'instrument que utilitzin els moviments opositors per guanyar el suport de la població i mirar de pujar al poder.

Xevi Camprubi

El 18 d'abril de franc amb El Temps

PROGRAMARI EN CATALÀ DE LLIURE DISTRIBUCIÓ

Perquè el teu ordinador parli com tu...

CONTINGUTS

+ GNU/LINUX

OpenOffice.org 1.1
Firefox 1.0.1
Ispell en català
Mozilla 1.75

+ WINDOWS

OpenOffice.org 1.1
Abiword 2.2.4
Firefox 1.0.1
Mozilla 1.75
Opera 7.54

Thunderbird 1.0
Gimp 2.2.3
Salt 3.0
LeechFTP 1.3

I a més... el llibre *Cultura lliure* de Lawrence Lessig, sota l'etiqueta *Creant una Comunitat*.